

2. Кривицький Ю. В. Соборність як ідейний імператив правової реформи в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право.* 2019. Вип. 55. Т. 1. С. 40–44. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2019_55\(1\)__11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2019_55(1)__11)

3. Лісовий В. Ідеологія. *Філософський енциклопедичний словник* / В. І. Шинкарук (гол. редокол.) та ін. Київ : Абрис, 2002. С. 235–236.

4. Кривицький Ю. В. Ідеологія правової реформи: теоретичний вимір. *Публічне право.* 2022. № 3 (47). С. 70–79. doi: 10.32782/2306-9082/2022-47-10

5. Кривицький Ю. В. Ідеологія правової реформи як складова правової ідеології. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2022. № 10. С. 40–44. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-10/6>

Прус Божена Миколаївна,
*здобувач ступеня вищої освіти бакалавр
навчально-наукового інституту № 1
Харківського національного університету внутрішніх справ*
Науковий керівник:
*Юшкевич Олена Геннадіївна,
доцент кафедри теорії та історії держави та права
Харківського національного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Однією з найважливіших функцій держави є забезпечення національної безпеки та захист громадян. Умови воєнного стану можуть призвести до значних загроз для державної безпеки та безпеки громадян, і тому держава має право на заходи, які спрямовані на збереження влади, збереження територіальної цілісності та утримання громадського порядку.

Введення правового режиму воєнного стану в Україні змінило підходи до забезпечення національної безпеки, підтримання публічної безпеки і порядку, прийняття законодавства та ухвалення управлінських рішень. Додаткові законодавчі заборони та обмеження запроваджені державою для фізичних та юридичних осіб, які обмежують зміст та обсяг їхніх індивідуальних конституційних прав і свобод [1].

До системи національної безпеки входять різні сфери: військова, економічна, інформаційна, екологічна, продовольча, соціальна, політична, духовно-моральна та ін. Кожній із них притаманні свої певні механізми, форми та методи забезпечення безпеки [2].

Забезпечення національної безпеки України у сучасних умовах та

майбутньому є складним завданням, що вимагає комплексного підходу та розробки ефективних механізмів. Можна виділити декілька важливих механізмів, ефективне управління якими в умовах воєнного стану є критично необхідним для забезпечення національної безпеки нашої держави.

Централізація влади. У період дії воєнного стану відбулася значна концентрація влади в руках органів виконавчої влади та військового командування. Рішення приймаються швидко та безпосередньо на рівні вищого керівництва, щоб ефективно реагувати на загрози національній безпеці.

Зміна структури влади. Під час воєнного стану може бути тимчасово змінено структуру держорганів. Для координації заходів національної безпеки та забезпечення їх реалізації можуть бути створені спеціальні комісії, ради чи інші структури.

Часткове обмеження прав і свобод громадян. Обмеження прав у воєнний час можуть бути необхідними для забезпечення національної безпеки і можуть включати такі заходи, як обмеження свободи переміщення, цензуру, обмеження свободи слова, обмеження права на приватну власність та інші. Однак, ці обмеження мають бути обґрунтованими та пропорційними до реальної загрози для національної безпеки. Також, обмеження прав повинні бути тимчасовими та необхідними лише на період, коли існує загроза національній безпеці [3].

Забезпечення готовності до реагування на надзвичайні ситуації. Органи державного управління активно працюють над забезпеченням готовності до оперативного реагування на надзвичайні ситуації у разі виникнення загрози національній безпеці. Це включає розробку та впровадження планів дій, навчання персоналу та надання ресурсів.

Участь військовослужбовців у державному управлінні. Зростає роль військових структур в державному управлінні нацбезпекою. Військовим командуванням можуть бути надані широкі повноваження для координації з цивільною владою.

Стратегічне планування та аналіз ризиків. Умови воєнного стану вимагають активного стратегічного планування та аналізу ризиків. Державні органи беруть участь у виявленні основних загроз, розробці відповідних стратегій та реалізації заходів щодо їх подолання.

Кібербезпека та інформаційний захист. Одним із важливих механізмів є також наявність кіберпростору та інформаційного захисту від агресора. Кібербезпека включає в себе збереження державних інформаційних ресурсів від нападу, а також заходи боротьби з дезінформацією та інформаційними операціями, які спрямовані на ослаблення морального духу населення та створення хаосу всередині держави.

Інформаційний захист передбачає також посилення контролю за засобами масової інформації, щоб забезпечити ефективну комунікацію з населенням та уникнути поширення дезінформації.

Об'єктами кібербезпеки визначено: «1) конституційні права і свободи людини і громадянина; 2) суспільство, сталий розвиток інформаційного суспільства та цифрового комунікативного середовища; 3) держава, її конституційний лад, суверенітет, територіальна цілісність і недоторканність;

4) національні інтереси в усіх сферах життєдіяльності особи, суспільства та держави; 5) об'єкти критичної інфраструктури» [4].

Взаємодія з міжнародною спільнотою. Міжнародні відносини та розвиток дипломатії є одним з шляхів забезпечення національної безпеки України. Співпраця з міжнародною спільнотою може включати обмін інформацією, військову допомогу, торгово-економічні відносини та інші форми співпраці.

В умовах воєнного стану Україна активно користується механізмами міжнародної підтримки. Спільна співпраця з НАТО, Європейським союзом та іншими країнами дозволяє досягнути фінансової, воєнної та гуманітарної допомоги. Важлива також дипломатична робота, спрямована на створення міжнародної коаліції проти агресії.

Отже, нові загрози українському суспільству та державі висувають принципово інші вимоги до механізмів забезпечення національної безпеки, які повинні мати властивість не тільки швидкого реагування на загрози, що виникають, але і потенціал для їх запобігання. Саме тому, забезпечення національної безпеки є найважливішою передумовою належного функціонування та розвитку держави. В умовах повномасштабної війни росії проти України це є дуже складним механізмом, від ефективності якого залежить доля всієї держави.

Збереження національної безпеки в умовах воєнного стану є складним і багатокомпонентним процесом. Це включає в себе правові, воєнні, інформаційні та міжнародні аспекти. Лише завдяки ефективній координації роботи органів державної влади, силових структур та міжнародних партнерів можна забезпечити оборону країни та захист національної безпеки.

Список використаних джерел

1. Избаш К., Деревянкін С. Національна безпека України в умовах воєнного стану: Сучасний стан. URL: <https://doi.org/10.32850/sulj.2024.1.34> (дата звернення: 16.10.2024).

2. Пархоменко-Куцевіл О. Проблеми забезпечення національної безпеки в умовах воєнного часу. URL: <https://doi.org/10.32782/2786-5681-2023-3.19> (дата звернення: 16.10.2024).

3. Лобко В. Захист національної безпеки як підстава для обмеження прав фізичних та юридичних осіб в умовах воєнного стану. URL: <https://doi.org/10.32782/39221426> (дата звернення: 16.10.2024).

4. Дубинський І., Маркін С. Правова основа забезпечення національної безпеки України в умовах воєнного стану. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-7/2> (дата звернення: 16.10.2024).

